Nil'in efsane sesi Ümmü Gülsüm

Ümmü Gülsüm, sadece şarkıcı değil, bir aktris de olmuştu. 1936'da ilk filmi "Wedad"da rol aldı, ardından beş film daha geldi: "Nashid al-Amal" (Umut Şarkısı), "Dananeer", "Aydah", "Sallama" ve "Fatma". Bu filmlerde sesini sinemaya taşıdı, aşk ve milliyetçilik temalarını işledi. Kariyeri boyunca yaklaşık 300 şarkı kaydetti; aşk, kayıp, özlem gibi evrensel temaları işleyen uzun, epik parçalarla tanındı.

HABER MERKEZİ

Kahire'nin tozlu sokaklarında, Nil Nehri'nin bereketli deltasında, 1904 civarında bir kız çocuğu doğdu. Adı Fâtıma İbrâhim es-Sayyid el-Beltâcî'ydi – sonradan Ümmü Gülsüm olarak tanınacaktı. Bu isim, bir gün Arap dünyasının en ikonik sesiyle özdeşleşecek, milyonları büyüleyecekti. Fakir bir imamın kızı olarak dünyaya gelen Ümmü Gülsüm, çocukluğunu Kur'an ezberleyerek ve babasının dini şarkılarını dinleyerek geçirdi. Babası İbrâhim el-Sayyid el-Beltâcî, yerel camide imamlık yapıyor, aile geçimini dini törenlerde, düğünlerde ve bayramlarda şarkı söyleyerek sağlıyordu. Annesi Fatmah el-Maleegi ise ev hanımıydı, aile hayatı dini ve geleneksel değerlerle şekillenmişti. Küçük Ümmü, babasının yanında sahneye çıkmaya başladığında, dönemin toplumsal normları nedeniyle erkek kılığına girerek performans sergiliyordu. Bir bedevi başlığı ve erkek elbisesi giyerek, sesinin gücüyle dinleyicileri etkilemeye başladı. Bu, onun müzik yolculuğunun ilk adımıydı; bir çocuk prodiji olarak tanınmaya başlamıştı. 12 yaşındayken babası onun yeteneğini fark etti ve aile topluluğuna dahil etti. Kardeşi Halid ile birlikte babasının öğrettiği dini şarkıları söylerken, sesinin gücü camileri dolduruyordu.

Belgesel kamerası, deltadaki küçük köy Tamay ez-Zahayra'ya odaklanıyor: Burada, Nil'in suları altında büyüyen bir kız, Kur'an'ın ritimli ezgileriyle yoğruluyor. Ümmü Gülsüm, sadece dinleyerek öğreniyordu; babasının kardeşi Halid'e verdiği dersleri gizlice takip ediyor, ezberlediği ayetleri şarkı formunda tekrarlıyordu. 16 yaşına geldiğinde, ünlü şarkıcı Mohamed Abo Al-Ela tarafından fark edildi. O, Ümmü'ye klasik Arap repertuvarını öğretti, sesini daha da geliştirdi. Bu dönemde, Mısır'ın kırsal bölgelerinde turnelere çıkmaya başladı. Ancak aile, Kahire'nin çekimine karşı koyamadı. 1920'lerin başında, ilk ziyaretlerini yaptılar ve 1923'te kalıcı olarak taşındılar. Kahire, Arap müziğinin kalbiydi; burada geleneksel şarkılar modernleşiyor, plak şirketleri ve radyolar yeni yıldızlar doğuruyordu. Ümmü, şehrin kültürel çevrelerine adım attı; Amin Beh Al Mahdy ve kızı Rawheya ile tanıştı. Rawheya, ona ud çalmayı öğretti, klasik Arap müziğinin inceliklerini aktardı. Ancak başlangıç kolay olmadı: Kırsal kökenli görünümü nedeniyle alay edildi, *"köylü kız"* diye anıldı. Ümmü Gülsüm, bu eleştirilere meydan okuyarak imajını dönüştürdü; zarif elbiseler giydi, edebiyat ve şiir eğitimi aldı. Şair Ahmed Rami ile tanışması, kariyerini değiştirdi. Rami, ona 137 şarkı yazdı ve klasik Arap edebiyatını öğretti.

1923'te Odeon Records ile sözleşme imzaladı; kısa sürede Mısır'ın en yüksek ücretli sanatçısı oldu. 1926'da His Master's Voice'a geçti ve ücretini ikiye katladı. Sesinin gücü – cam kıracak kadar kuvvetli, ama duyguları en derin şekilde yansıtan bir tını – hızla dikkat çekti. 1928'e gelindiğinde, Kahire'nin en üst düzey şarkıcıları arasında yer alıyordu. Radyo yayınlarının başlamasıyla, sesi evlere, kahvehanelere ve sokaklara yayıldı. Mısır Ulusal Radyosu'nun 1934'te kurulması, onun yükselişini hızlandırdı; aylık konserleri canlı yayınlanıyor, milyonlarca dinleyiciyi büyüleyerek Arap dünyasını bir araya getiriyordu. Bu konserler, her ayın ilk perşembesi gerçekleşiyordu ve 40 yıl sürdü. Sokaklar boşalıyor, insanlar radyoların başına geçiyordu. Ümmü Gülsüm, mikrofon kullanmadan şarkı söylüyordu; sesi o kadar güçlüydü ki, dinleyicileri *"tarab"* denilen trans haline sokuyordu – bir tür müzikal ecstasy.

Şimdi sahne 1930'lara kayıyor: Ümmü Gülsüm, sadece şarkıcı değil, bir aktris de olmuştu. 1936'da ilk filmi *"Wedad"*da rol aldı, ardından beş film daha geldi: *"Nashid al-Amal" (Umut Şarkısı), "Dananeer", "Aydah", "Sallama"* ve *"Fatma"*. Bu filmlerde sesini sinemaya taşıdı, aşk ve milliyetçilik temalarını işledi. Kariyeri boyunca yaklaşık 300 şarkı kaydetti; aşk, kayıp, özlem gibi evrensel temaları işleyen uzun, epik parçalarla tanındı. Şarkıları saatler sürebiliyordu – dinleyiciler transa girer, alkışlar arasında tekrarlar talep ederlerdi. Arap şiirini müzikle buluşturdu, besteciler Zakaria Ahmed, Riad Al Sunbati ve Mohammed Abdel Wahab ile işbirliği yaparak klasik Arap müziğini yeniledi. En ünlü şarkılarından bazıları: *"Enta Omri" (Sen Benim Ömrümsün, 1964), "Al Atlal" (Harabeler, 1966), "Howa Saheeh El Hawa Ghallab" (1960), "Hayyart Alby" (1961), "Ghaneely Shwaya Shwaya" (1944)* ve *"Walad Al Hoda" (1946). "Enta Omri"*, Abdel Wahab ile işbirliğinin zirvesiydi; aşkı anlatan bu şarkı, hala Arap dünyasının en sevilen eserlerinden.